

Arzénvita: csak egy méreggel kevesebb

CSONGRÁD MEGYE
FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Árpádhalmon és Nagytőkén is vannak betegek, és ugyan 600 fő egy statisztikai vizsgálat mércéjével mérve talán tényleg nem nagy populáció, de én nem vettem észre, hogy Eperjesen több daganatos megbetegedés fordulna elő, mint a két másik településen. Az eperjesi nyugdíjasklub a legnagyobb civilszervezet, itt 60 év a korhatár, és ennek a közösségnek mintegy 200 tagja van, ők pedig az elmúlt 60 évben biztosan ezt a vizet itták – mondja a polgármester.

Magyar kutatás erről az összefüggésről tényleg nem indult, de 2002 és 2006 között egy nagy-britanniai intézet megrendelésére felmérés készült a régióban a tüdő-, bőr-, vese- és hólyagdaganatok előfordulásáról, és vizsgálták azt is, hogy az adott település ivóvizének milyen az arzéntartalma – felelte kérdésünkre *Marácz Gabriella*, az ÁNTSZ regionális intézetének közegészségügyi osztályvezetője. – Az derült ki, hogy e betegségek előfordulásában „szignifikánsan csökken az arzéntartalom. Ez magyarul nem azt jelenti, hogy ettől

betegednek meg, de igazolható, hogy az arzén tényleg egy az egészséget károsító lényeges kockázati tényezők között.

Márpedig ezek a tényezők az utóbbi száz évben csak szaporodnak. Nagyapáink gyerekkorában arzén ivóvízzel biztosan nem jutott be a szervezetbe, mert az emberek zömmel a talajvizet összegyűjtő kutakból ittak. Ezt ma az Alföldön nem érdemes megtenni, mert az intenzív mezőgazdasági művelés miatt a talajvíz nitráttal és nitráttal szennyezett. A zöldségekben a növényvédők szerek alkotóelemei maradnak meg, bejutnak az ember és a hásonállat szervezetébe.

Száz éve ilyen kemikáliák nem voltak, de az is nagy változás ahhoz képest, hogy a most evett ennivaló döntő része már feldolgozott élelmiszer. Nem is a természetes alapú, vagy természetazonos, hanem a mesterséges színezőanyagok, ízfokozók, állományjavítók és tartósítók szerek számítanak kockázati tényezőnek. Ezek pedig csak azok az anyagok, amelyek az élelmiszerrel jutnak be a szervezetbe.

Az ÁNTSZ úgy érvel, hogy ha elkészülnek az új víztisztítók, csak egy fokkal csökken a kockázat – de a mostani helyzetben már ez is sokat jelent.

NŐTT A VETŐMAGIGÉNY, CSÖKKEN A TERMŐTERÜLET

Nem adják fel a makói hagymások

Bár a termőterület jövőre csökkenni fog, nem hagynak fel a vöröshagyma termesztésével a makói gazdák, pedig a nyári itéletidő mintegy 80 százalékban elpusztította a termést a tájkörzetben.

MAKÓ
SZABÓ IMRE

A legöregebbek sem emlékeznek a makói térségben olyan pusztításra, mint amelyet nyáron okozott a jégverés és a belvíz. Ez azonban nem vette el a gazdák kedvét a hagyományos vöröshagymafajták termesztésétől. Mint emlékeztet, Csongrád megyében a belvíz 113 ezer, a vihar és a jég pedig 33 ezer hektárt érintett. Ezen belül volt a hagyma 2300 hektáros Makó környéki termőterülete. Az ágazatot ért összkár mértéke 18–19 milliárd forint volt. Ebből a vöröshagyma 1,3, a fokhagyma pedig 1,8 milliárdot tesz ki. A közvetlenül a természeti csapás után megszólaltatott gazdák azt mondták lapunknak, hogy jövőre visszafogják a termelést.

Varga Sándor, a makói hagymafélék fajfenntartásával és a szaporítóanyag-termeléssel foglalkozó Békés megyei Hortseed Kft. vezetője viszont most azt mondja, ta-

A termés nyolcvan százaléka elpusztult a térségben. ARCHÍV FOTÓ: FRANK YVETTE

valyhoz képest még nőtt is az érdeklődés a fémzárolt vetőmagjaira, így a makói bronz és a CR iránt is. Szerencse, hogy tavalyról maradt raktáron, így akik eddig jelentkeztek, azoknak jutott, a készlet 75 százalékát azonban már lekötötték, így tavaszra vetőmaghiány keletkezhet.

Az Aranyhagyma Díjjal kitüntetett makói termelő, Fek-

te János szerint azonban ez nem a termelési kedv növekedésének a jele. Úgy gondolja, azért vesznek a gazdák több vetőmagot, mint korábban, mert aki saját részre termelt szaporítóanyagot, annak most ez sem sikerült, így kénytelen venni. Ő is nagy veszteséget szenvedett el magban, ezért az eddigi 15–20 hektár helyett jövőre csak 8–10 hektáron

foglalkozik majd vöröshagymával. Hozzátette ugyanakkor, meg sem fordult a fejében, hogy felhagyja a hagymázással. Mint mondta, ehhez ért, ehhez vannak gépei. Bár ekkorát még nem, azért szenvedett el korábban is jégkárt, és ha jövőre kedvező lesz az időjárás, a következő évben megint tervezi a termőterület növelését.

Bértakarítók a szőregi temetőben

SZEGED. Kőszóné Veszprémi Gabriella szegedi olvasónk jelezte, hogy Szőregen, a Vaspálya utcai római katolikus temetőben újabban felirat tájékoztat: sírgondozást csak az üzemeletető vállalkozó végezhet október 15-étől. Családja saját maga gondozza a hozzátartozói sírjait, de sokan nem tudják ezt megtenni, mivel távol laknak, vagy idősek, és fizikailag nem bírják. Olvasónk 12 éve rendszeresen jár ki ebbe a temetőbe, ismeri azokat, akik sírgondozást vállaltak és vállalnának. Nem érti, miért hozták az új rendelkezést.

Felhívtuk a kiaplakátolt telefonszámokat, az újszentiváni temetkezési vállalkozót, Berg Henrikét értük el. Elmondta, velük állapotodott meg a plébános a sírgondozásról. Ők foglal-

koztatnak a szőregi temetőben is egy embert, aki a hozzátartozók helyett sírkövet takarít, évente kétszer virágot ültet és locsol. Egy egyszemélyes sírgondozása 10 ezer, egy kétszemélyesé 20 ezer forintba kerül évente. Ők vállalják a tiszaszigeti, újszentiváni és kübekházi temetők sírgondozását is. Szeged nagyobb temetői is egy kézben tartják a sírgondozást. Az önkormányzati sírkertekben – a Belvárosiban, Tápen és Dorozsmán – a szolgáltatás jellegétől függően évente 5000 forinttól emelkedő összeget kérnek a gondozásért, amit közvetlenül a temetőben lehet megrendelni. Az alsóvárosi római katolikus temetőben is kérhető ilyen segítség; a gondnokság vállalja 9000 és 12 ezer 600 forint közötti összegért.

NÉPSZERŰ ÉS KÁROS A TINIK KÁVÉJA

Energiaitalra szoktak a tizenévesek

Kóla helyett ma már inkább az energiaitalokat isszák a tizenévesek. Napi adagjuk akár 2–3 doboz is lehet.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
KOROM ANDRÁS

Mindennapos látvánnyá vált reggelenként, hogy a tizenévesek energiaitalokat vásárolnak, majd azokat iskolába menet el is fogyasztják. A koffeinbombákat a hetedikes, nyolcadikos diákok is gyakran isszák, de főleg a középiskolások körében vált divattá.

– Régebben üdítőt vettem a kifizetésre, de néhány hónapja átálltam az energiaitalra. Olcsóbb, mint a kóla, már egy százasért is kapható, ráadásul jobban fel is dob reggelenként. Úgy érzem, jobban pörög tőle az agyam – osztotta meg velünk tapasztalatait a hetedikes Zsolt. A 13 éves fiú nem az egyedüli, aki a reggelt így kezdi. – Ha kemény napom van, három, négyet is bedobok. Suli előtt kezdem, majd délután folytatom. Ha sok a tanulnivaló, estére is kell még egy, hogy bírjam az iramot – vallotta be egy másik fiú.

A pedagógusok tehetetlenek. Mint azt egy, a neve elhallgatását kérő tanártól megtudtuk, csak akkor szólhat a sulikörnyékén gyülekező diákokra, ha azt látja, rágyújtottak.

A tinik kávéjának is nevezett üdítő koffeintartalma általában magasabb, mint az iskolai büfékből néhány éve eltávolított kóláé. Martos Éva, az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet vezetője szerint bár a legtöbb energiaital dobozán sok vitamint is feltüntetnek, ezeket

Koffein, taurin, guarana

Az energiaitalok legfontosabb összetevője a koffein, amely megemeli a vérnyomást. A taurin élettani hatása még kevésbé ismert, anynyi biztos, hogy növeli a fizikai teljesítőképességet és csökkenti a vércukorszintet, ám alkohollal fogyasztva toxikus alakul. A guarana is hasonlóan működik, mint a koffein és a taurin, viszont jóval hosszabb idő alatt ürül ki a szervezetből, mint a koffein.

igencsak elenyésző mennyiségben tartalmazza.

Nem ajánlja az energiaitalok fogyasztását, sőt egyenesen károsnak tartja azokat gyermekkorban dr. Berényi Károly, Vásárhely legnagyobb praxisával rendelkező házi gyermekorvosa. – Bár a fiatalokat valóban felpörgeti, a bulikon vagy sportversenyek, illetve dolgozatírás előtt ezért isszák, hatása csak átmeneti. A szervezet tartalékait mozgósítja a benne lévő koffein, guarana és a taurin, amikor elmúlik ezek hatása, kimerültséget okoz. És függőséget is, hiszen hogy a hatása ugyanolyan legyen, egyre többet kell inni belőle.

A gyermekorvosnak voltak már olyan páciensei, akiknek megmagyarázhatatlan módon magasabb volt a pulzusszáma a normálisnál, vagy éppen egyes laboreredményei eltértek az átlagostól. – Hiába kérdezek rá ilyenkor, eddig senki sem vallotta be, hogy energiaitalt iszik. Pedig a tünetekre nem nagyon tudok más magyarázatot adni – tette hozzá.

Arzénos hal. A víztisztítók felszerelése elleni egyik legfőbb érv az, hogy az Unió nem vette figyelembe a magyar viszonyokat. Nyugaton a legtöbb arzén nem az ivóvízzel, hanem a tengeri halakkal kerül a szervezetbe. A halból azonban nem lehet kivonni ezt az anyagot, csak a vízből – ezért állapított meg az Egészségügyi Világszervezet ilyen alacsony határértéket, 10 mikrogramm per liter. Tény, hogy míg Magyarországon a lakosság naponta legfeljebb 24–48 mikrogrammnyi arzént „fogyaszt el”, addig például Dániában 118 mikrogrammnyi, és ennek kétharmadát a hallal. A magyarok kevés halat esznek – napra lebontva 8 grammot fejenként –, és bár a hipermarketek révén elérhető áruak lettek a tengeri herkentyűk is, a legnagyobb mértékben nálunk még mindig a ponty fogy. Így európai viszonylatban a magyarok szervezetébe nagyon kevés arzén jut be.

LAPCOM
LAPKIADÓ ÉS NYOMDAIPARI KFT.

A Lapcom Kft. felvételt hirdet
PHP-PROGRAMOZÓ
részére.

Feladatok:

- webes alkalmazások fejlesztése
- komplex weboldalak, valamint az azokat kiszolgáló CMS rendszerek fejlesztése
- adatbázis-tervezés és -optimalizálás

Követelmények:

- szakirányú informatikai végzettség vagy azt kiváltó gyakorlati tapasztalat
- PHP 5+ (objektumorientált megközelítés) programozásban szerzett tapasztalat
- MySQL 5+ adatbázis-ismeret
- HTML-, CSS-, JavaScript-tapasztalat
- a webalkalmazások működésének ismerete
- elkötelezettség a kitűzött cél teljesítésére, önálló, precíz, minőségi munkavégzés
- nyitottság, jó kommunikációs készség, csapatjátékos-szellem
- alkalmazkodóképesség, nyitottság új technológiák irányába
- írásbeli és szóbeli szakmai angolnyelv-tudás.

Előnyök:

- SEO-trendek, -irányelvek, -módszerek ismerete
- Usability (webergonómiai) ismeretek
- LINUX adminisztrátori szintű ismerete
- Subversion/Git/Redmine
- NoSQL/Memcache megoldások ismerete
- nagy terheltségű, nagy rendelkezésre állású rendszerek fejlesztésében szerzett tapasztalat.

Amit kínálunk:

- remek lehetőséget arra, hogy kreatív legyen és ötleteit megvalósítsa
- folyamatos fejlődés, új technológiák és paradigmák
- az állás teljes munkaidős, a munkavégzés helye: Szeged.

Jelentkezni a schwimmer@lapcom.hu címen lehet.

Európában 25 éve gyógyszeripari szektorban működő dermokozmetikai cég keres

KERESKEDELMI CSOPORTVEZETŐT Szeged területére.

Feladata:

- a régióhoz tartozó 3 megyében az értékesítési feladatok ellátása, új partnerek felkutatása,
- a régióban dolgozó értékesítési munkatársak (3-4 fő) munkájának irányítása.

Kínálat:

- magas szintű átképzés,
- professzionális munka,
- európai szintű fizetés,
- folyamatos képzések nemzetközi előadókval.

Feltétel:

- jó kommunikációs képesség,
- határozott fellépés,
- bármely területen szerzett, legalább 5 éves munkatapasztalat,
- vállalkozói gondolkodásmód,
- vezetői képesség.

Előny:

- angol- vagy olasznyelv-tudás.

Jelentkezését várjuk önéletrajza elküldésével a megpályázott terület feltüntetésével **2010 november 08-ig:** allas@rougj.hu